

کامبیز توروژی

حقوق دان

۱- می‌خواهید از تهران به شهری دیگر بروید، مثلا به شیراز. کسی با خودروی نه‌چندان سالم می‌گوید شما را با سرعت و سه‌ساعته از تهران به شیراز می‌رساند. در طول مسیر هم از شما با کیک و شیر و شربت و جلوگیری پذیرایی می‌کند. می‌خواهد قبیل از حرکت کرایه‌اش را بدهید. می‌گوید سال‌هاست که راننده جاده است، اگر چه در همه‌جای خودرو حتی سقف آن جای تصادف پیداست. حتما به این فکر می‌کنید که او لاف می‌زند و دروغ می‌گوید تا پول شما را بگیرد. یا اگر هم راست بگوید، با سرعتی که می‌خواهد برود عاقبت یا زیر تریلی خواهد رفت یا ته دره و هر چه دارد و جانتان را از دست می‌دهد. آیا با چنین خودرو و راننده‌ای از تهران به شیراز می‌روید؟

۲- در مبارزات انتخاباتی وعده‌دان برای رای‌گرفتن همیشه رایج است. اما این وعده‌ها چقدر واقعی‌اند. در انتخابات کنونی هم نامزدها برای جلب نظر رای‌دهندگان وعده‌ها می‌دهند. وعده‌های چهار نماینده اصولگرا شامل شعارهایی بسیار بزرگ و عجیب است. مثلا برنامه پنج فوریتی که یک‌ساله اجرا شود، دادن ۲۰۰ متر زمین رایگان، تحویل ۷۵ متر آپارتمان به زوج‌های جوان، توزیع طلا بین مردم، یک جهان فرصت برای جهش ایران، لغو سربازی اجباری و چیزهای دیگر. این وعده‌ها چقدر و چگونه قابل تحقق‌اند؟ چقدر در حدود اختیارات رئیس‌جمهور هستند، چقدر پول برای این کارها لازم است و دولت آیا پول این را دارد؟ آیا می‌شود این راه طولانی را در مدتی بسیار کوتاه با چنین مرکب و راننده‌ای طی کرد؟

۳- در بین نامزدها فقط پزشکیان را دیدم که وعده باغ و گلستان داد. صادقانه یا بر واقعیت گذاشت و با تأکید بر اجرای قانون، وعده فروخت. آنچه او گفت حل تدریجی و آرام مشکلات بود. سنگ بزرگ نشان داد که علامت زندن است. بهشت نشان نمی‌دهد که بعد همه را به برزخ بکشاند.

یادداشت

انتخابات و میراث

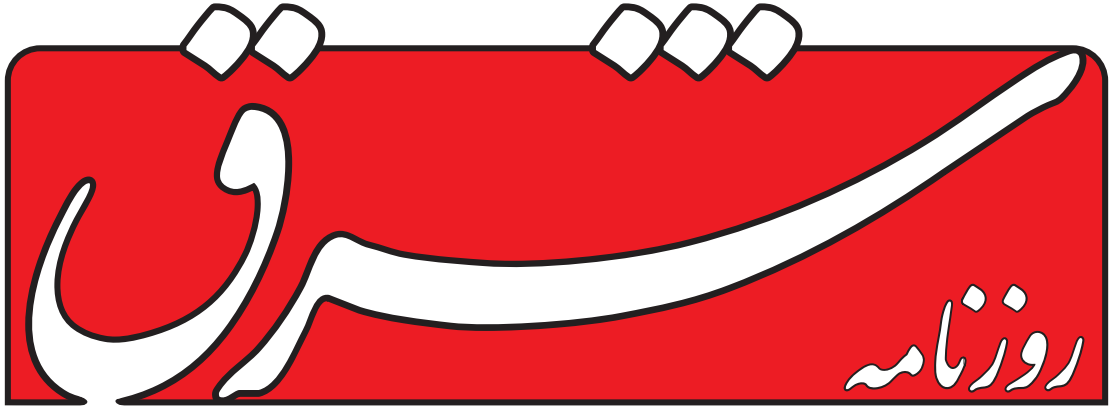
میراث فرهنگی و میراث طبیعی؛ زیربنای توسعه

سید احمد محیط طباطبایی

کمتر در صحبت‌های کاندیداهای ریاست‌جمهوری به موضوع میراث فرهنگی و طبیعی (محیط زیست) برخورد می‌کنیم؛ دو موضوعی که بیش از هر چیزی نگاه دولت‌مردان را درباره فردای ایران شکل می‌دهد. حفاظت از سرمایه‌های طبیعی و فرهنگی کشور مبتنی بر نگاهی است که فردا را به امروز ترجیح داده و به درازمدت می‌اندیشد؛ آنهایی که برایشان کودکان اهمیت دارند و فردای ایران مهم‌ترین مسئله ایشان را شکل می‌دهد. بر اساس تعریف توسعه‌یادیار، زمانی پروژه‌ای را می‌توان در جهت توسعه پایدار دانست که مبتنی بر میراث فرهنگی و حفاظت از میراث طبیعی باشد و موضوع زنان و کودکان نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. وقتی طرحی به این نکات توجهی ندارد، این پروژه را می‌توان ضد توسعه دانست. فراموش نکنیم که توسعه امری کیفی و نه مادی است و تنها نباید به نیازهای امروز جامعه ایران فارغ از آینده آن توجه کند. فقط احترام‌گذاشتن و دیده‌شدن میراث فرهنگی برای آینده کشور کافی نیست، بلکه باید از کل تجربیات زیست چند هزارساله در ایران برای هر برنامه‌ریزی و طرحی استفاده کرد. مهم‌ترین مسئله‌ای که جهان با آن روبرو است، تغییرات اقلیمی و گرم‌شدن زمین است. بی‌توجهی به این امور باعث خشک‌شدن تالاب‌ها، رودخانه‌ها و فرونشست زمین در ایران شده است. بسیاری از مشکلاتی که امروز گریبان ایران را گرفته، ناشی از توجه‌نداشتن به میراث فرهنگی و طبیعی است. میراث فرهنگی تنها به خاطر اقتصاد گردشگری نباید مورد توجه قرار گیرد. طی دفاع هشت‌ساله در جنگ، تمام بخش‌های گردشگری به حالت تعطیل درآمد، ولی حفاظت از میراث فرهنگی با جدیت در جریان بود. باید حفاظت از میراث فرهنگی و طبیعی اولویت دولت‌مردان باشد؛ زیرا هیچ فردی سرمایه خود را از دست نمی‌دهد و سعی می‌کند با سود سرمایه زندگی کند.

۳۳
ادامه در صفحه ۶

چهارشنبه ۶ تیر ۱۴۰۳
۱۹ ذی‌الحجه ۱۴۴۵
۲۶ ژوئن ۲۰۲۴
سال بیست‌ویکم
شماره ۴۸۶۴
۲۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

روزنامه

رهبر انقلاب در دیدار هزاران نفر از اقشار مختلف مردم در غدیر سعید غدیر تبیین کردند

ایران قوی و سرافراز با مشارکت حداکثری

۳

در «شرق» امروز می‌خوانید: آیا می‌توانیم از فلاکت عبور کنیم؟ / سامان صفرزانی • باقری: توافق نهایی بر سر احیای برجام حاصل شد، اما به امضا نرسید

پنجمین مناظره انتخاباتی به پایان رسید و مهم‌ترین وعده را پزشکیان بر زبان آورد:

دروغ نخواهم گفت

پیام سیدمحمد خاتمی:

آمدن رویکردی که درد مردم را دارد نوید آینده‌ای بهتر است

حمایت ۱۴۰ اقتصاددان از نامزد اصلاح‌طلبان

حمایت یکصد وکیل دادگستری تهران

«شرق» از ادعاهای نامزدهای اصولگرایان گزارش می‌دهد

قطار ادعاهای فضایی

یادداشت

انتظار رفتار اخلاقی از کارگزاران

محمدرضا یوسفی شیخ‌رباط

جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

باشد تا به دام بی‌اخلاقی‌ها نیفتد. بر سفره حرام نشیند و در کارزار انتخاباتی برای حذف رقیب، به هر ترفندی دست نزند. دوم، دعوت به مجاهدت به معنای تلاش مستمر و مداوم برای حفظ پاکدانی خود و تحقق عدالت و حق در جامعه است. اساسا انگیزه نوشتن نامه چهل‌وپنجم، نادیده‌گرفتن محرومان از طرف کارگزار حضرت با حضور در میهمانی یکی از اشراف بصره بوده است؛ بنابراین کارگزار حکومتی علاوه بر حفظ و تداوم پاکدامنی خویش، باید نگاه عدالت‌گرایانه و حفظ حقوق محرومان جامعه داشته باشد. سوم، دعوت به عفت به معنای حفظ کرامت خود است. انسان عفیف خویش‌دار است. مهم‌ترین نوع خویش‌داری برای یک کارگزار، خویش‌داری در برابر شهوت قدرت و ثروت است، او نباید خود را برای مستندی که صلاحیت

یادداشت

اولویت با دولتی است که معضل اقتصاد ایران را در بازار بین‌المللی حل کند

مراد اهداری

دکترای اقتصاد و عضو هیئت علمی دانشگاه

اگر معضل اقتصاد ایران در تعامل با اقتصاد بین‌الملل حل نشود، بی‌کاری و تورم یا شاخص فلاکت سال به سال بدتر و بحران بیشتر می‌شود. صندوق بین‌المللی پول حجم اقتصاد ایران براساس شاخص برابری قدرت خرید را در سال ۲۰۲۴ بیش از هزار و ۸۰۰ میلیارد دلار اعلام کرده است (با تومان کمتر تبدیل به دلار شده است) و طبق کمترین محاسبه (دلار آزاد) حدود ۵۰۰ میلیارد دلار تولید ناخالص داخلی محاسبه می‌شود. اگر سطح بالا را که گزارش اول است، بپذیریم که با گزارش سازمان برنامه نیز سازگار است (خبرگزاری مهر، ۶۰۲۱۹۸۲)، با نرخ سود آوری ۲۵ درصد -آن هم اسمی و نه واقعی- سود ۳۵۰ میلیارد دلار می‌شود و با دوره برگشت سرمایه پنج‌ساله، تقریبا هزار و ۷۵۰ میلیارد دلار ظرفیت فعال سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران است. به تعبیر دیگر این تولید فعلی که حدود هزار و ۸۰۰ میلیارد دلار است، ناشی از سرمایه‌گذاری در همین سطح است، یعنی چیزی حدود هزار و ۸۰۰ تا دو هزار میلیارد دلار سرمایه‌گذاری انجام‌شده در سال‌های گذشته است. از پنج درصد تا ۱۰ درصد نرخ استهلاک منظور می‌شود -بستگی به نوع سرمایه‌دارد-، تقریبا به طور متوسط ۱۲۵ میلیارد دلار فقط برای درجا زدن اقتصاد و نه رشد اقتصادی نیاز داریم. اگر بخواهیم طبق برنامه پنج‌ساله، سالانه هشت درصد نیز رشد داشته باشیم، دست‌کم به طور متوسط سالانه حدود ۲۲۰ تا ۲۵۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری لازم است. این در حالی است که در سال‌های اخیر انواع تانک‌شور در بازار سرمایه اولیه و ثانویه، ریالی و دلاری، مجموعا از ۵۰ میلیارد دلار بیشتر نشده است. این سبب عقب‌رفت اقتصاد ایران، تورم و بی‌کاری بیشتر شده است. ۸۰ درصد کمبود در سرمایه‌گذاری چگونه تأمین می‌شود؟ اهل فن، غالبا معتقدند هر اندازه که بهره‌وری و کارآفرینی رشد کند، در دوره میان‌مدت -فرضا در یک برنامه پنج‌ساله- پاسخگو نخواهد بود و نمی‌تواند چنین حجمی از سرمایه‌گذاری را به اره‌غان آورد. حتی راه‌اندازی بنگاه‌های ورشکسته نیز چنین توانی را ندارد. اگر چه فعال‌سازی ظرفیت‌های مفید آنها به هر روش مطلوب، الزامی است. فضای کسب‌وکار باید بهبود یابد تا نته‌ها ظرفیت موجود تقویت شود. خروج سرمایه کاهش نیابد -که خیلی مهم است و شرکت‌های ایرانی به ثبت رسیده در حوزه خلیج فارس و ترکیه و... گویای بزرگی این معضل است-؛ بلکه سرمایه‌گذار ایرانی از خارج برگردد و بعد اینکه سرمایه‌گذار خارجی غیر ایرانی به اقتصاد ما اضافه شود، به این منظور حتما باید تحریم

آن را ندارد، کاندیدا کند. او نباید به روش‌های مختلف در پی کسب مقام و موقعیت باشد؛ گاه دروغ بگوید، گاه تملق و چاپلوسی کند. در خلوت چیزی بگوید و در محافل عمومی چیزی دیگر. حضرت کارگزار را به خویش‌داری در برابر شهوت قدرت و ثروت دعوت می‌کند. چهارم، دعوت به سداد به معنای میموند راه درست و به دور از بیراهه است. کارگزار در تصمیمات خویش باید پای بر جای محکم بگذارد. در تصمیمات شخصی و تصمیماتی که جنبه عمومی دارد، تأمل کند. عجلولانه و بدون تدبیر و درایت تصمیم نگیرد. از عقل جمعی و ظرفیت جامعه بهره‌گیرد تا بهترین تصمیمات ممکن را بگیرد. بنابراین خواسته حضرت، کارگزاری با تقوا، با عزت نفس، عدالت‌خواه و بهره‌مند از عقل جمعی است. کارگزاری که منافع ملی را فدای اغراض شخصی و کینه‌های فردی می‌کند، کارگزاری که مصالح جمعی را فدای جناح‌بندی سیاسی می‌کند و برای منافع دنیا به کشور خود خیانت کند، کارگزاری که مدیریت را طعمه می‌بیند و برای رسیدن به آن اصول اخلاقی را زیر پا می‌گذارد. کسی که دروغ و تهمت و... را ابزاری برای دستیابی به قدرت می‌داند و به آن عمل می‌کند، انسان شایسته‌ای نیست. می‌دانیم که فرمایشات حضرت تأکید بر کنترل درونی دارد. اما کنترل درونی برای همه و در همه جا پاسخ نمی‌دهد؛ زیرا برخی از افراد به هر دلیلی قدرت یا ثروت یا هر دو برای‌شان شیرین است و برای دستیابی به آن هر کاری می‌کنند.

۳۳
ادامه در صفحه ۶

برگزیده‌ها

گزارش «شرق» از نشست شورای امنیت سازمان ملل

مکانیسم ماشه فعال می‌شود؟

۳

روز باشکوه غدیر

۱۰

یادی از دوست

برای میلاد محمد امیر مظاهری

هنوز «شرق» لحظه‌های بوندت را از یاد نبرده است و برای میلاد خاطرانت را نفس می‌کشد

یادداشت

خطاب به رئیس‌جمهور آینده

بهمن جوزی

رئیس انجمن صنعت ساختمان

فارغ از اینکه رئیس‌جمهور آینده ایران مان چه کسی خواهد بود و چه عقاید سیاسی خواهد داشت، به‌عنوان یک سازنده، دغدغه‌هایی را مطرح می‌کنم که اگر به آن توجه شود، می‌تواند راه‌گشای بخشی از مشکلات مسکن به‌عنوان یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های مردم و مسئولان باشد. بار مسکن به اندازه‌ای در سبد هزینه‌های مردم سنگینی می‌کند که اگر بتوان اندکی از آن را سبک کرد، با یک تیر، دو نشان زده می‌شود؛ هم مشکل مسکن مردم اندکی کاهش می‌یابد و هم می‌توانند این کاهش هزینه را صرف امور و خدمات دیگر زندگی خود کنند. شاید به همین دلیل است که شعار ساخت مسکن اولین شعار هر کاندیدایی ریاست‌جمهوری است. اما با شعار نمی‌شود. این مهم شعارپذیر نیست. رئیس‌جمهور آینده باید نگاه سنتی از موضوع مسکن بزاید و بپذیرد که ساخت مسکن در مجموع «ساخت‌وساز» یک صنعت است. از قضا پس از صنعت نفت تأثیرگذارترین در تولید ناخالص ملی و اولین صنعت در ایجاد اشتغال. هر دو مهم نیز از شعارهای مهم کاندیداهای ریاست‌جمهوری است. هم ساخت مسکن و ایجاد اشتغال. اما متأسفانه نگاه سنتی به پدیده مسکن و نگاه غیرعلمی و غیرکارشناسی، مسکن را به بیراهه هدایت کرده است و به همین دلیل هیچ رئیس‌جمهوری از مواهب این صنعت آن‌گونه که باید، به نفع مردم بهره نبرده است. نه شعار ساخت مسکن تحقق یافته و نه آن‌گونه‌ای که باید، از ظرفیت‌های این صنعت برای ایجاد اشتغال استفاده شده است. چه‌بسا آنکه برخی از سازمان‌ها مانند تأمین اجتماعی چوب هم لای چرخ گذاشته‌اند و برای یک هدف کوتاه‌مدت و کسب کمی درآمد یک صنعت بزرگ را تا آستانه به زمین کوبیدن پیش برده‌اند. ساخت مسکن و ایجاد اشتغال در این حوزه نیز همانند دیگر حوزه‌های اقتصادی دستوری حل‌شدنی نیست. با ارائه زمین و وام‌های کلان برای احداث مسکن و دادن امتیاز ویژه به برخی افراد از روی «مهر» برای ساخت مسکن نه‌تنها مشکلات این حوزه حل نمی‌شود بلکه برعکس به گسترش فساد و رانت در آن دامن می‌زند. آقای رئیس‌جمهور؛ چندی پیش با یکی از بزرگان و عالمان باتجربه این حرفه سخن می‌گفتم، طنزی بیان کرد که شرح حال صنعت ساختمان است و آن را در این یادداشت به وام می‌گیرم. می‌گویند قاضی صدام حسین پیش از صدور حکم نظرخواهی می‌کند که چه مجازاتی برای این دیکتاتور در نظر گرفته شود که پاسخ همه جنابانتش باشد. سازنده‌ای از ایران پیشنهاد می‌دهد زمین در ایران به او بدهید و بگویید که در آن بنایی بسازد.

۳۳
ادامه در صفحه ۶

۳۳
ادامه در صفحه ۷

صفحات ۲، ۳ و ۴ از خوانندگی: عکس: امیر مظاهری، خبرگزاری صداوسیما